

การพัฒนาแนวทางการคัดกรองไวรัสตับอักเสบบีและซี ในประชาชนกลุ่มเสี่ยง โดยการมีส่วนร่วม อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

ศศิวิมล ป้องเพชร¹, สุทธภา นวนพรัตน์สกุล¹, เจนจิฬา มุลสาร²
โรงพยาบาลไทยเจริญ¹, สำนักงานสาธารณสุขอำเภอไทยเจริญ²

บทคัดย่อ

โรคไวรัสตับอักเสบบีและซีเป็นโรคที่มีความสำคัญ เนื่องจากทำให้เกิดโรคตับอักเสบบีและซี และมะเร็งตับ การคัดกรองจึงเป็นการค้นหาไวรัสตับอักเสบบีเพื่อช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อและอันตรายที่เกิดขึ้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการคัดกรองไวรัสตับอักเสบบีและซี และศึกษาผลการตรวจคัดกรองไวรัสตับอักเสบบีและซี ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงอำเภอไทยเจริญ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 3 ระยะ คือ 1) การเตรียมการ 2) การปฏิบัติการ 3) ประเมินผล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแบบบันทึกการคัดกรอง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการตรวจคัดกรองในพื้นที่และการดูแลส่งต่อรักษา ไม่มีการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมการคัดกรองจะตรวจในกลุ่มผู้ป่วยเฉพาะเช่น กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ป่วยนอกที่ได้รับการตรวจคัดกรองในรายที่สงสัย โดยมีเป้าหมายคัดกรองทั้งหมด 497 ราย มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งหมด 7 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 1 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 1 แห่ง เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักวิชาการสาธารณสุข ผู้นำชุมชน จำนวน ทั้งหมด 20 คน 2) การปฏิบัติงานโดยการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวางแผนในการดำเนินงาน โรงพยาบาลมีหน้าที่จัดซื้อชุดตรวจ วางแนวทางการส่งต่อการดูแลรักษา และการเก็บข้อมูลรวบรวมส่งคืนให้พื้นที่ ประสานการส่งต่อผู้ติดเชื้อให้มาตรวจซ้ำ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีหน้าที่ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่โดยการเข้ารับการอบรม e-learning เจ้าหน้าที่ออกคัดกรองในพื้นที่โดยให้บริการทั้งเชิงรับในการให้บริการในหน่วยบริการเชิงรุก โดยการออกในชุมชน กิจกรรมต่างๆในพื้นที่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมีหน้าที่ ประสานงานและร่วมกิจกรรมในพื้นที่สรุปข้อมูลเสนอผู้บริหาร 3) ผลการดำเนินงาน ประชาชนได้รับการคัดกรองไวรัสตับอักเสบบีและซี จำนวน 1,563 ราย (314.49%) ไวรัสตับอักเสบบีพบผลบวก 17 ราย (1.09%) ไวรัสตับอักเสบบีพบผลบวก 10 ราย (0.64%) แนวทางการคัดกรองนี้ สามารถดำเนินการได้จริงและครอบคลุมการเข้าถึงกลุ่มเสี่ยงในชุมชน ดังนั้นควรขยายการใช้ในพื้นที่ในการคัดกรองโรคไวรัสตับอักเสบบีและซีต่อไป

คำสำคัญ : ไวรัสตับอักเสบบีและซี, การคัดกรอง, ประชาชน

ผู้นำเสนอ นางสาวศศิวิมล ป้องเพชร

ติดต่อ 168 หมู่ 1 รพ.ไทยเจริญ ตำบลไทยเจริญ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

เบอร์โทร 062-3863329 e-mail. sasiwimon.ph@gmail.com